

గయోపాఖ్యానము—హరికథ.

శ్రీ యు త

నందివాడ జగన్నాథ కవిగారిచే

రచింపబడినది.

ప బ్లి ష ర్స్ :

కాయల కన్నయ్యనాయుడు & సన్ము,

ಪ್ರಾಪ್ತರು,

రామకృష్ణా బుక్క- డిపో,

వలూరు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

వలూరు, శ్రీ సీతారామాంజనేయ ముద్భాక్తరశాలయందు
మా. రాఘవాచార్యులవారిచే ముద్రింపబడినది.

కాపీరైటు రిజిస్టరు]

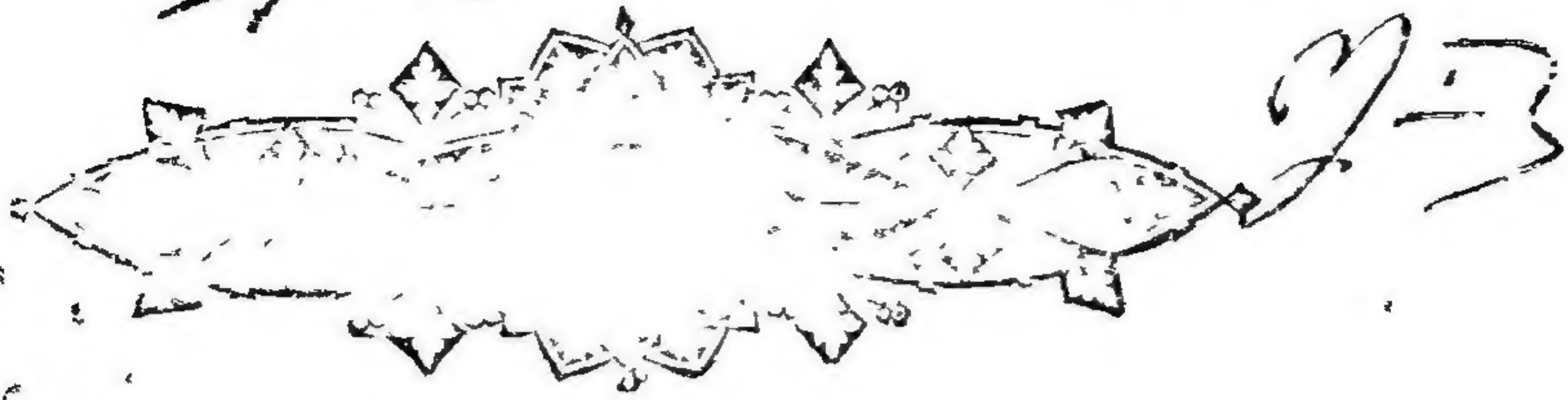
1927.

[30 0—8—0.

B

37 నెం

శ్రీ రస్తు.

శ్రీ రాధాగోపాలకృష్ణ పరబ్రహ్మణేనమః.

గయోపాఖ్యానము—హరికథ.

శ్రీ శా ! సర్వజగంబులంగరుణతో • సృష్టించియో సర్వలో
కశా ! ప్రాణులఁ దోలుబొమ్మలలు లీ • వివిశ్వమ౯ బెండరం
దాశాధీశులు మేలటంచుఁ బొగడన్ • హా ! యాటలాడించెనా
సీశక్తిం దలపోయనేర్తు నెటుల • న్నిక్కఁబు నొక్కమ్మడిన్. 1

గీ. ప్రకటవిద్యానికర విశా • రదుండఁగాను
మూఢచిత్తుండనా నేర్చు • పోల్కినిపుడు
చెప్పఁబూనినకృతికీనిన్ • శ్రీవివాస !
ధవునిఁగాసేతునైపు నా • తప్పలెల్ల. 2

కేదారగాళ—మళ్ళి. 1

ప॥ వినతిసేతునిన్ను । విశ్వేశ్వరా ! । నన్నవేగఁబ్రోవర !
విష్ణు ! । వీతాంబరా ! ॥వి॥

అ॥ వనరుహనేత్ర ! పా, వనతరచారిత్ర !
వనదాభగాత్ర ! పా, పవనవీతిహారిత్ర ! ॥వి॥

మి॥ అనఘరూపా ! । యాశ్రితావన !
మనితకాస్తుభ, మణికలాపా !

గయోపాఖ్యానము.

దినమణిప్రయుతప్రదీప ! సు ।
ధీజనార్చిత ! చిత్స్వరూపా ! ॥వి॥

చరణము.

ఖరనరకాసుర, గర్వప్రహారా !
ధృతివిశ్వాకారా ! దురితవిమూర్తా
భరితమంగర ! కోటిభావజసుందర !
కరుణారసనీగా, కరా ! నిర్వికారా ! ॥

మి॥ గిరివిరోధిని, శరణభూతుమా !
హరణ ! సురనాథ, చరణ ! కంసహ !
సరసభాషణ ! సమరభీషణ !
నరసఖ ! జగ, న్నాథపోషణ ! ॥వి॥

శ్రీరాగము — త్రిపుట. 2

పల్లవి॥ కరుణాఙ్గాదరనిఘ్ననాయక ।
కన్నడనాపైనిసేయక ॥ క॥

అ॥ నిరతమునునీ, శరణములనెద ।
నిల్పిసద్భక్తిని భజించెద ॥ క॥

మి॥ పొరపాటులు లేవేసమముము ।
ముగియసేయుమిక న్నాగంధము ।
సరసజ్ఞులు మూర్ఖులుమెచ్చెగ ।
ద్రావ్యంబై యిప్పుగకోభిల్లెగ ॥ క॥

చరణము.

చిలువజందెముఁ గలుగువేలుప ।
చేతులినె జోడించి నీకృప ।
గలుగనిన్నభజితుఁ దప్పలఁ ।
గడకుఁదోలి యొసంగుమొప్పుల ॥

మి॥ నలుకపైని నెక్కెడుదేవర ।
యలుకమానినన్నికఁ బోవర ।
సలలితనిగమఁ ఘవిశారద ।
జగన్నాథదాసార్పితమృదుపద ! ॥క॥

దేశీయతొడి—రూపకము. 3

ప॥ వరములీగదమ్మ ! । హంస ।
వాహనునిముద్దుగుమ్మ ! ॥ప॥

అ॥ శరణాటఁగదమ్మా । నీ ।
సరియెవ్వరుఁగారమ్మా ! ॥ప॥

మి॥ నిరతమునినుమదినమ్మితి ।
నీకుజోహారుల్లానర్చితిఁ ।
బరఁగనిన్ను నుతిఁజేసితి ।
బ్రతిమాలితి, సకన్వతీ ! ॥ప॥

చరణము.

పిన్న పెద్దలుండుసభల ।
భీతిలేకఁ దగువల్కులఁ ।
దిన్నఁగఁబలుకంగనిన్ను ।
దీవించుముతల్లి ! నిన్నుఁ ॥
గొన్న నవేడెడువారినిఁ । గమఁసాభ్యములఁదరుపుదని ।
సన్నుతించితిని మొఱవిని । జగన్నాథదాసాచని ॥ప॥

క. అనియిష్టదైవముల భ

క్తినివిచుతులొనర్చి యొక్కఁ కృతినేయఁగ నా

మనమునఁ దలంచి యేకధ

నొనరింతునటంచుఁ జాల ♦ నూహించు నెడక.

గీ. నరహరి కథామృతాస్వాద ♦ న ప్రవీణుఁ
ఉత్తమృదుమధురగాన వి ♦ ద్యాచణుఁడు
ననఘమతీ భోగరాజాన్వ ♦ యాభి షఠుఁడు
నాప్రియుఁడగు వేంకటరామ ♦ యోగధాన్;

4

గీ. ఒకదినంబున నాకడ ♦ కుల్లమలర
వచ్చినను గుశలప్రశ్న ♦ హెచ్చొనర్చి
తనదు కుశలంబుఁదెల్పి సర్ ♦ తనముమీఁ
బలికె నాతోడ నిటు మృదు ♦ వాక్యసరణి.

5

సీ. చంద్రహాసునికథ ♦ సత్యవతీ చరి
త్రము నిలోపాఖ్యాన ♦ మమర్క చిత్ర
కేతుచరిత్రంబుఁ ♦ బ్రీతిగా వామన
చారిత్రమును హరి ♦ శృంగుచరిత
మొనరుసానందుక ♦ ధనుఁగాళియాహిమ
ర్దనకథం బ్రమ్యమ్ము ♦ భవ్యచరిత.
రింగుమీఱు కపోత ♦ లింగనిశతకంబు
భైష్మకీదేవి న ♦ త్పరిణయంబు

గీ. నందనందనశతకం బొ ♦ నర్చితీవు
నందివాడ జగన్నాథ ♦ నామమకవి.
వర్య ! గయుచరితంబునీ ♦ వార్ములలరఁ
గృతిరచింపుము మఱచితి ♦ వేయటంచు;

6

తే. గీ. నన్నుఁబ్రేరేపనచ్చెలి ♦ మిన్నపలుకు
లన్నివిని గయోపాఖ్యాన ♦ మమతఁజేసి
నాడ నిచ్చటిసభికులు ♦ నేడు మోద
మంద వినుపింతు నాగయు ♦ నమలచరిత.

7

శంకరాభరణము—త్రిశ్ర. 4

స॥ శ్రద్ధగవినుడి ! | సత్కథ॥ శ్ర॥

అ॥ బుద్ధిమంతులై నిలకడఁ | బొంది మీవీనులవిందుగ॥ శ్ర॥

చరణములు.

1. ఆర్తరక్షుఁడైన వారి | జాతుండు కాళిందిఁ జేరి |

మాత్రాండున కర్ఫ్యంబును | మంచివేళ నిడుచుంజెను॥ శ్ర॥

2. అట్టివేళ గయుఁడంబర | మందుఁబోవుచుండి రిపులఁ |

గొట్టెడు కృష్ణుని దోయిటఁ | గొబ్బున నుమిసెను సంతట॥ శ్ర॥

3. తమ్మికంటి యాగయుని | తలఁ దునిమెదననె నని శ్రీ |

ఘృమ్మునఁదెలిపెను గయునకు | గగనవాణి వినెనతండు॥ శ్ర॥

4. ఇందుధరబ్రహ్మలకడ | కేళ్ళుచు గయుఁడేగి వేడ |

మందరధరుఁ గెలువలేము | మాధవునే వేడుచునిరి॥ శ్ర॥

5. నారదముని బోధచేత | వారకగయుఁ డర్జునుడరిఁ |

జేరిపోవుచున్నను దయఁ | జీరి యధయ దానమొసఁగె॥ శ్ర॥

6. ఈయుదంతమాహరివిని | రాయబారమంపిన నరుఁ |

డీయెడ గయువిమవసన్న | నిద్దటికిని యుద్ధమయ్యె॥ శ్ర॥

7. అందున సమ్మలైరియటకు | హరుఁడువచ్చి దురముమాన్వి

పొందుగ నాగయునిఁగాచి | పోయెనిట్టిచారిత్రము॥ శ్ర॥

వ. అయ్యది యెట్లంటేని;

శా. శ్రీమచ్ఛాంతగుణ ప్రధానయగు ధా ♦ తీరదేవి పాపంబుఁ జా

లామోవన్ శ్రీమఁజెంది ద్వాపరమునన్ ♦ లక్ష్మీశు వేడంగ నీ

భూమిన్భారముఁ దీర్పఁ గృష్ణుఁడనఁగాఁ ♦ బుట్టెన్బుభిన్ దేవకీ

భామారత్నము గర్భమందు హరి యా ♦ ద్వారావతి

చ. నుతగుణయైనధాతీ మొల ♦ నూలన నొప్పు సముద్రముందూ వి
 శ్రుత సుమనోహరంబగుచు ♦ శోభిలు ద్వారక యల్లుడైన శ్రీ
 పతికి హితంబుగా జలధి ♦ భాసిలు గర్భముతోని రత్నం
 తతులనుఁ గట్టి యిచ్చెననఁ ♦ దద్దయు నొప్పునువద్దితీ పమ్మె. 9

తొడి—త్రీశ్రీ. 6

ప॥ ద్వారకా పురంబు | శృం | గారమబ్జురంబు || ద్వా॥
 ఆ॥ శౌరికి నిలయంబు | సిరి | చానకాలయంబు॥ ద్వా॥
 మి॥ మేరువుబోలిన మేడలు | మేలిమి ప్రహరీ గోపలు |
 చారుతరంబగు నీడలు | చల్లని గాద్దుల జాడలు॥ ద్వా॥

చరణములు.

కోటిసంఖ్య గుళ్ళు, మణి | కోట్లు పండు మళ్ళు |
 తేటమంచినీళ్ళు | పెద్దపేటలందుఁ బళ్ళు ||
 మి॥ నీటుఁగుల్కు చానళ్ళు | హూటయాడు దేవళ్ళు |
 హూటకంపు లోగిల్లు | నాటసాట సందళ్ళు॥ ద్వా॥
 వీణమీటు సాంపులు | కం | ఖాణపు సకిలింపులు |
 ఘ్రాణమలరు కంపులు | మ | ర్దళముల వాయిపులు॥
 మి॥ జాణల సంభాషింపులు | నాణెంబుల మోగింపులు |
 వాణిజ్యపుఁ తవణింపులు | పాడపాడలను గుంఘలు॥ ద్వా॥

కథాప్రారంభము.

మ. ఒకనాడ వసుదేవనందనుఁడు తా ♦ నొప్పారంగా ద్వారకం
 బ్రకటంబైన పసిండిమేడపయిఁ బు ♦ ప్పచ్చన్న తల్పు లనం
 దకలంకస్థితి రుక్మిణీ రమణితో ♦ నానందముంబొంది లే
 పకడ న్నందులు మాగధుల్నిదురఁ దె ♦ ల్పంగ్కప్పుడుఁబాసియై. 10

మంజరి.

1. మేల్కొని యినుడుదయించకమున్నే | మేలగు యమునా హృద
ముఖ నిలిచి

గుల్కు మోమలరఁ జేరి నూనదినిఁ | గుంకి ధానముగఁ గుంఁ

2. కనుఁగొని యర్థ్యంబినునకిచ్చు వే | శను మణిపుర నాఘుడు | మణియం
తుని తనుజాతుడైన గయుండను | ఘనగంధర్వుఁ డతఁడు॥

చ. రహిసజుచే ననేకము వ ♦ రంబుల నందెను భూతగా డను
గ్రహమున నస్త్రముల్గొనియెఁ ♦ గాంచెదిగ్గజులచేరిఁ గన్పముల్
మహిమజిరత్న రత్నపు వి ♦ మానమున నివహించుచుచు శుభా
వహమయిపొల్పుమీఱు మణి ♦ పట్టణమేలు గయాఘ్నుఁ
హృష్యగళ. 11

మంజరులు.

3. అతఁడొక దినమున నంబరమున ది | వ్యవిమానంబునఁ జనుచున్
గతిచేనుమియఁగ నది హరిదోయిటఁగదిసె వాఁడు హరిగనుచున్
4. పడిన యమ్మినటఁ బరిహరించి కో | పమునఁ గంచి కుంఁగొసలన్
బొడగానక నబ్బురమందు హరికి | పడఁజేచెతయనె నియిరకె.

నాటకురంజి—రూపకము. 6

ప॥ వినుమో వనజోదర ! నా |

మనవిని నిస్సంశయమున॥ వి॥

అ॥ దనుజధ్వంసక ! నీకె | గొనరించిన యాదుర్వ |

ర్తనుఁ దెల్పెదఁ | దధ్వంబుగ॥ వి॥

చరణము.

మణి ! నిషఢాదిశిఖరమున | మణిపురమున కధిపుఁడైన |

మణిమంతుని సుతుఁడు గయుఁడు | మణిగంధర్వుల నాతఁడు |

మి॥ దణియై యజునివరంబుల | ధనియై పురుహూతానులఁ |
దృణముగఁగను నిట్లవమతి | నీకొనర్చె కడుదుర్మతి॥ వి॥

వ. అని పలుకుచున్న జలదేవత పలుకులు విని శ్రీ కృష్ణుడు
కడునలిగి బలభద్రసాత్యకుల కిట్లనియె. 2

చ. జలనిధిలో మునింగిన ర ♦ సాతలమందునఁ దొంగ న న్మహా
బిలమునఁ జెంగిన న్మదన ♦ భేదిమఱుగున వంగిన న్దిగ్గీ
శులునుఁ బెనంగినన్గముని ♦ శూన్యమొనర్చెదఁ జక్రధారనొ
త్తిలినటు సేయకుండినను ♦ దేవకికిం దనముండఁగానిలన్. 12

మంజరులు.

5. అనివచించి శ్రీ కృష్ణుడు స్నానం | బాచరించి తిలకంబు | మొగి
ముననిడి భౌతపటములుఁ గట్టి రవి | కి నిడుచుండె నర్ఘ్యంబు॥
6. కరుహలోచనుని ప్రతిజ్ఞ నెఱుఁగక | గయుఁడటు లేగుచునుండన్
బరువడి నాకాశవాణి యిట్టులఁ | బలికె గయుఁడు వినుచుండన్.

హిం-తోడి— త్రిశ్రీ. 7

ప॥ గయుఁడా ! నావాక్యమ్ముఁ | గడువినిపొమ్ము॥ గ॥
అ॥ రయమున నీప్రాణమ్ము | రక్షించుకొమ్ము॥ గ॥
ఉ॥ నయగుణ గణసాంద్రా ! | గం | ధర్వవంశచంద్రా ! ॥ గ॥

చరణము.

ఇనుసకర్ణ్య మోకేశవుఁ | డిచ్చుచుండఁగాఁ |
దొనకున నీయుమ్మి యతని | దోయిటఁ బడఁగాఁ |
గనియతండు చాలా | కినిసి నిన్నోబేలా |
తునిమెదన నె నమోఘ మా | తనినుడి వేయేలా ?
చని బ్రహ్మనువేడు ! కొనుమీవిక నేడు॥ గ॥

వ. అనినవిని యగ్గయుండు మిగుల సంతాపంబున నడలుచు
సత్యలోకంబున కరిగి బ్రహ్మను దర్శించి యమ్మహాత్ముని పాదపద్మం
బులకుం బ్రణమిల్లి, సరస్వతీశ్వరా ! శరణు, శరణు, శరణు.

గీ. యమునలోఁ గృష్ణుఁ డిరుచ క ధిర్మమిరుమిండ
సింగిని విమానమున నే ని ధి సంగము
వచ్చు చుమిసితి నో వాయు ధి సత గృహి
నంజలింబడె నన్నుఁ ద్రుంతు ధి ననియె శౌరి.

13

గీ. పంకజాసన ! పాణిము ధి త్యాకుపలసె
నాలుబిడ్డలు శోకాన్ధి ధి శూలకుపసె
నట్లుగాకుండ నన్నేలు ధి చుతుల కిరుణ
వాఙ్మనః పంకజ మిళింద ! ధి స్వర్ణశృంగ !

14

వ. ఇట్లు మొఱవెట్టిన గయునకు బయోధానము కల్పించెను. 4

మంజరులు,

7. వేదము నుద్ధరించె గొండను । వీవునదాల్చెను బృథివీ
దాదాల్చెను బ్రహ్మాదునేలె బలి ధి దంకన జేసెను సరస్వతీ

8. వసుధేశుల చూపుమాపె రావణు ధి వశిష్ఠేశ్వరు డెవని జే !
వసుధ న్యాదవుడయ్యె భూభరము ధి వసుధకు కృష్ణాక్షిరంశే !

క. ఆనృహరి ప్రాతినఁబూ నెను
వానికి జన్మించి నట్టి ధి వాడ నెఱుల ని
న్నేను భరింతును ? బ్రోచిన
మానిన శంకరుడె పొమ్ము ధి మణిపురనాథా !

15

వ. అనిన గయుండా వాక్యంబులు విని శోకించుచుఁ కైలాసంబు
నకుంబోయి ఫాలాక్షుని వీక్షించి. 5

యదుకులకాంభోజి—రూపకము. 8

ప॥ గారీశ ! దయాసాగర ! కారుణ్యముతో నన్నేలరా ! గా॥

ఉ॥ ఈరేడు జగముల నేరు | లేరు మనుషజాలువారు |
శూరులునిను వినాగను | లేరని మొఱవెట్టినాను ॥

మి॥ మారుని దున్నినఁడే ! మేరుశిఖరి విల్కాడా ! |
శౌరికిఁదగు చెలికాఁడా ! సారేశ్వరు సంగడిఁడా ! గా॥

చరణము.

1. తనదోయిట నే నుమిసితి | నని సత్యారవణీ పతి |
కిసుకను దునుమాడెదననె | నను విధి ననుగనగొనుమనె॥

మి॥ ననఘా ! యిట నాకభయము | నతిరయంబుగా నొసఁగుము |
సనయంబుగ జగన్నాథ | జగదా ! ప్రమథసనాథా ! గా॥

వ. అని నేడికొనిన విని యనలాక్షుండు తనమనఁబున; 6

ఆ. ఔ. ఏమిసేతువీని? ♦ నేనెట్లురక్షింతు?
హరికే నాకు భేద ♦ మరయఁ గలదె?
యతఁడు నేనుబోర ♦ నడఁగు లోకములెల్ల
గయునిసేలఁ బనిచెఁ ♦ గమలభవుఁడు ?.

వ. అని మనంబునే విచారించి గరళకంఠుండు గయునకిట్లయె. 7

క. నావచనము వినుమే నా
దేవుఁడు సములము ప్రతిజ్ఞఁ ♦ దీర్పఁగఁ దగ నే
నీవేగి శరణుఁ బొందుము
ప్రొవంగలఁ డతఁడెనిన్నుఁ ♦ బొమ్మిక గఱుఁడా ! 16

మంజరులు.

9. అసిపురారి పలుకఁగా గయఁడువిని | యతిదుఃఖతుడై వెడలి
చని యొకతావున నిల్చి మనములో | వనటబొందె నట్లడలి.
10. శంకరుఁడు శంకజ భవుండునా | జంతుఁ దీర్చలేరెరి
యింక సెవరివేడుకొందు నెచ్చటి | కేగుదు? రక్షణఁగోరి.
11. పాతాళంబున కేగితివా ? హరి | భక్తుఁడు బలిపట్టిచ్చుకొ
భీతిని జలధినిఁ జొచ్చితివా ? జా. | మాతకలఁడు పట్టిచ్చుకొ.
12. మిన్నన డాగితివా ? భాస్కరు సం | దున్నహరియె ననుబట్టుకొ
అన్నింటను నిండియుండు హరి న | స్నవస్యముం దలఁగొట్టుకొ.

గీ. ఏనొసర్చిన తపములు ♦ సృష్టికతఁ
వరము లీశ్వరుడిచ్చిన ♦ వర శరాస్త్ర
శస్త్రములునుండి నా యవ ♦ సానమందుఁ
బనికేరావయ్యె నేనెంత ♦ పాపినొ కద ?

17

సీ. నాచావువాతఁను ♦ నాతల్లివిని వుతఁ
శోకాన్నిచే దీర్ఘి ♦ సుప్తిజెందు
నాపైన నా తండ్రి ♦ ననుఁగూర్చియెడ్చి పా
ణములను బంచ భూ ♦ తములఁజేర్చు
నటుమీదననుఁ బెండ్లి ♦ యాడిన సతిమిన్న
పరమపదించుఁ గొ ♦ మరుల విడిచి
యవ్వల ననుఁ ద్రుటి ♦ యైన బాయఁగలేని
సుతు లిందఱికి నేడ్చి ♦ మృతులగుదురు

గీ. అయ్యయో ! యిట్లు నావంశ ♦ మంతరించు
బిందె డావుపాలను మూత్ర ♦ బిందువొందు

చెఱచి నట్లన్వయంబంతఁ ♦ జెఱచె దక్ష
కటకటా ! విధినెవ్వారు ♦ గడువలేరు.

18

క. త్తమగిరుల వానశురిసిన

క్రమమున పనులందు న్యోత్సన్న ♦ కాచినగతి
జ్వయు బూచి నొకన చం

దమున న్నొదిడ మీసీ ! వృ ♦ ధాతుద్యోనయే !

19

వ. అని గయుం డనేకిభిఃఖుల దుఃఖించు ననారంబున

8

మంజరులు.

13. శిరచ్ఛంధ్రోశ్చుల్యాః గయు మౌలశ్చుగః | హరిరాజాణాం యనుచున్
బరవామిభిఃతంకగా గయుముందట | సురమాని నిన్ద్రాను నగుచున్.

14. ఇటుల నిల్వనారదుని నాగయుఁ | జేరిని నొక్కరించెన్
జటిలవల్లభుం డాగయునను నీ | చంద్రుని వదిలియెంచెన్.

15. నీకెద్దరివలన న్భయ మొదవెను! | శోకముండ దేమిటికెన్?
నాకల్యంబుగఁ దెల్పుము నినుగనఁ | జాలవొడ న నామదికిన్!

౫

16. అనన్దయును విసి మనంబున నై | గృమొక్కింత తెన్నుకొని
ఘనందైన నారమాంకిల్లలనె | గద్గద స్వరంబులు.

సీ. నారదా ! చినుకొచ్చు ! ♦ నాడు వృత్తాంతంబు

నతిక్రమతో గయుఁ ♦ డంకన

నలకులొప్పుర మెలు ♦ నల్ల గంధ శ్లేషం

• డను మోహన శున ♦ కల జుండ

నజుసి నేవించి ది ♦ వ్య వివరానమన నంబ

రమునఁ బోవుచుఁ గ్రింద ♦ నుమి నాద

నాయుమ్మిదామనలో ♦ నరణున కర్థులు

నిచ్చు కేశవుని దో ♦ లటనుఁ కియె

గీ. నతఁడు ననుఁ జంపఁగఁ బ్రతిజ్ఞ ♦ నాచరించె
నది నభోవాణిచేవిని ♦ యజునిహరుని
వేడితీసి బ్రోవలేమని ♦ విడిచిపెట్టి
రందుఁడఁ గుందుచుఁటినే ♦ నిందు నొంటి.

20

వ. అనిన విని వీణాముని తనమనంతున;

9

గీ. పొగుగు పోకోగిరము తిండి ♦ పోతు నగుట
దురము లేమధ్యలోఁ బ ♦ స్తులనె యుంటఁ
బోగు నొనకు హరికి నేఁ ♦ బొసఁగఁ జేసి
కడుపు నిండించు కొందు నీ ♦ గయ్యచి కశన.

21

వ. అని తెలఁచి గయ్యనితో ముని యిట్లనియె.

10

కల్యణ—త్రైపుట. 9

ప॥ ఓగయ్యఁడ! విను నామ బోధను ।

• నోగుఁ దొలఁగును బాగుఁ గలుగున ॥ 1॥

పా॥ భోగి బొరిసెఁ బక్ష మూషకము !

లాగునను నేట్లులఁ బోతుము ॥ 2॥

వి॥ భోగినిపఁగ నెచ్చుయెతగును ।

నాగింధను నోర్వఁగ నష్టముఁ ।

దెచ్చు దగు నీ చాచి నద ।

• పోయితిమి ! ఎందుగా నెప్పుడు ॥ 3॥

1. అందు స్వలిప్తములు ॥ ౨౦ ॥

నలమి నొక్క నొక్క ॥ ౨౧ ॥

నతుల నొక్క నొక్క పురుషమును ।

సతత మిడికొనియెను గతమునను ॥

మి॥ నితరచింతలనుఁ బోనాడి | యతనిఁగూడి జాలినివేడి |
బ్రతుకుమిక నీసరివాడి | క్షితిని లేడటను నుతికొడి॥ ఓ॥

వ. అనుటయు గయుండు నారదున కిట్లనియె.

11

మంజరులు.

17. మునివర ! రుద్రుఁడు గావలేకఁ గృ | వ్ణునిపానికిఁ బొమ్మనెను
ననుఁగావఁగ నాసునాశీర సూ | ననకు వశమె యియ్యెను ?.

18. అనవిని నరనారాయణు లిద్దఱు | నర్జున కృష్ణులనంగ
జనియించిరి ధరణీ భరముడువఁగ | సఖులు సహబలు లనంగ.

19. శ్రీకాంతుని ప్రతినకడ్డమై నిను | శ్రీమృమే ప్రోసును న
నేకదాత జనకునైనఁ జెనకును | నేకు మనవి కలకపును

వ. అనినవిని నారదుఁడు గయుండిట్లనియె.

12

క. యతివర ! కృష్ణున కర్జునఁ
డితినఖుఁడంటివి మురారి • కతని రిపుననున్
మ్రతమునఁ బట్టియఁజె ? యే
గతినమ్ముదు నిదుపలుకుఁ • గవ్వడియనికి ?.

22

మంజరులు.

20. అనవిని గయునకు నారదుఁ డిట్లని | యెచు బాగుని నీ నిని
మనుజునిఁగా వెంచఁబోకు మాతఁడ | మానువ విక్రః నడచు.

21. గాండీవముఁబూని పోని నిర్భీనఁ | గవ్వడితో వ్రేలై న
డండిగ జయింపఁగోపఁడు విడుమా | నవి ప్రభావ మిత విన్.

చ. బలిసుభద్ర దెచ్చె బలు • భద్రముఖునితెవీర శత్రు
గెలిచి, పునారి నోచి కొ • నెన్నన పాశుపతాస్త్ర రజమున్
జ్వలనునకిచ్చె భాండీవము • మంచెను జత్రదధాఖ్యుల కే
యుల గరువబడంచెనరుఁ • యో గయుఁడ! నరవగాతు ధువిన్? 23

అ. భీతివలదుపొమ్ము ♦ భీభత్సుపాలికి
నభయమిచ్చి యేలు ♦ నతఁడు నిన్ను
శౌరికప్పగించఁ ♦ డారణ నూరుండు
నాదు వాక్యములను ♦ నమ్ముపొమ్ము.

24

గీ. నీవు విజయుని కడకేగి ♦ నీకుఁగృష్ణు
వలన భయమొదవె నటంచు ♦ పడిగముండు
తెలియ సేయక శరణని ♦ కొలిచి యాతఁ
డభయమిచ్చినఁ దెలుపు వృ ♦ త్తై తమంత.

25

వ. అనిచెప్పి నారమండు యథేచ్ఛం జనియె అంతట నర్థ
యుం డధిక ధైర్యముత్తుండై యర్జునుండు రక్షింపగలఁడు నిశ్చ
యంబున ద్వైతనసంబునకుంబోయె, అర్జునుండు గలకలం బుండు
చుం జలరేగు చిలుకల వాడిగల ముక్కుపోటులచేఁ ద్రొక్కిన
వియ్యూషంబునకు వియ్యంబులగు తియ్యమానుడి పండ్లం జాలువాలు
పేసంబు వెల్లువల క్రేవల సూర్యకిరణంబుల నేడిమిచే నలనల ముగు
మల్లెపూరసంబు మడుగుల చుట్టుం జిఱజిఱుదిరుగు గండుతుమ్మెదల
రొదల కెదలం బెదరుచు గీపెట్టు నేనుండులపై కెగిరి తనువాడిగోళ్ళచే
వాని కుంభస్థలంబులం జీల్చి మెదడుల భక్షించు సింగంబుల మేని
చాయం బలెఁ దెల్లనై జల్లున నేలరాలు తత్కరికుంభ గతంబులగు
ముత్తియంబులంగని సాముగొడ్డను భ్రమతోఁ దమ వాడిముక్కులం
బొడిచి, యవి యట్లుగావున్నం బలువగలచే వలపించి, యథరంబిచ్చి
ముద్దులొసంగి, తక్కిన పని కొడంబడక విటకాని నెచ్చల కరచి,
దోమి గడనరి పడతిన్విడచి పోలేక నుసూరలమేగు నన్నియొక ను
బున నిష్ఫల మనోరథంబులతోఁ దిరుగులాడు నెఱుఁగ్క, తేజావము
లకడలి, బుస్సు బుస్సుచుచు పడి పడింబొది ముద్దెట్టి నొట్టు
జొచ్చు నాగుబాముల పడగలపైఁ దమకాళ్ళచేఁ దన్నుచుఁ గలకల
లాడు గోరువాక పిట్టలం బట్టుటకై యచ్చటచ్చట నురులొడ్డమ

నటునిటుం దిరుగు నెటువవారలం గని కీచు కీచని శబ్దించుచు, దమ
 పిల్లల ఘోముల నదిమిఁకొని గంతులు వేయుచు బిల బిలఁబోయి
 వెలఁగఁచెట్ల కెగఁబోకి కొవ్వులం దిరుగాడుచు, గజకు గోళ్యంగిల్లి
 కోసిన కాయలం దమ యాడుకోతుల కందిచ్చు నెఱిం దమ రూపం
 బుల నలెనే వికారఁబులగు చేష్టలచే వెక్కిరించు నుగకోతుల నిడు
 పగు తోతలం దొంగపోటుగా నోటం గరచి, త్తి లాగుబావురు,
 బిల్లుల కూతలం జెవుల నొకించుచు మూతులు పైకెత్తి పసికట్టుచు
 వాడువేగంబునం బరుడిపచ్చ వేటకుక్కలం గల ఘుర్గురు ధ్వనలు
 సేయు నడవి పండులం దమ వాడికూపులం బడతే వి మేనులం జీల్చి
 మాంసమొదఱ్ఱు నుగలచేతులకుం దమచేతులల్లి, జాచుచు ముసి
 ముసి నవ్వులు నవ్వుచు నందికొను బోతు సుంద చణుల యగుగుల
 కును, ముక్కులకును, బలువరుసలకును, గ్రందికెఁపులకును, గ్రమం
 బుగా సముబులగు మెట్టకొదామరలయు, స పెగలయు, ముల్లు
 మొగ్గలయు, మంకెలయు, బూదేనెవఁతల యలం బంగారు చా
 యల రంగారుచు ఘోష తర్పణంబులుగా ఘుమ, ఘుమం బరిమళించు
 పంచదర్శులు చేమఁతి పూదోటల నట్టఁడుమం బొలుపలరు నుని
 పల్లెలలో, చెవులకానంద కరంబులగు వేసనాద లులతోడి నేతిఘోరల
 తో, బ్రహ్మంబు హూమకుండాగ్నులనుండి గగనంబున కెగయు
 పొగల కెగలుగని, లులను భయంబునం ది, సులాడు ధావకావా
 ప్త్యంబులను పేర, విధిల్లి రాజహంసల మేనిచా కులందెగడు స్వచ్ఛ
 యశం గా, సకల యర్థులు డాహంసలం గాంఠి తన్నుం దన న దుల
 సరణ్ణ, చిర ధూర్తుండిగు ధావకా ప్త్యంబు జ్ఞప్తివచ్చి
 నం గొనాచి, నాండివంబొక యింద్రోపను స్పగన దన చాచనహంస
 శరీరంబు సేలమేఘంబుగను, శరపరింపర నును ర్నంబుఁ గు సె భూర్త
 రాష్ట్ర సమూహంబుం ద్రుంచెదనని తనకపడి, మఱల ధర్మమార్గం
 బను సంకుశంబు తనబుద్ధియను నేనుంగునుం ద్రిప్పివేయుచు, దామొన

ర్చిన ప్రతిజ్ఞాదినఁబు లెప్పుడుకడచు ? నెప్పుడు వైరులం దుగ్రింతు ?
నెప్పుడు ధర్మరాజును భూరాజ్యఁబున కభిషిక్తుఁజేతు ? నని యనేక
భంగుల విచారించుచు నొంటిగా నొక లేగుజ్జు మావినీడను ధనుర్వా
ణఁబులు ధరించి, కిరీటి కూర్చుండియుండె నట్టియెడ;

13

మూరవ—చతురశ్ర. 10

ప॥ గయుఁడుక నెక దన | కన్నులారఁగను |

నయొన్నతుని నిం | ద్రిసందనుని నా॥ గ॥

అ॥ భయమొక మూలకుఁ | బొటమనసునకుఁ |

ప్రియము దృఢంబును | రయమునఁ బొడమను॥ గ॥

మి॥ దయామయుని స | త్యభాషణుని రణ |

జయుని గాండీవ | శయనిఁ గుశేశయ |

నయనుని సద్గుణ | చయుని శశధరా |

న్వయ భూషుని దీ | నమానజ పోషుని॥ గ॥

చరణము.

నల్లమబ్బు శిగి | పగఁ గగు గాత్రము |

పుల్లజలజమూలఁ | గలవ నేత్రము |

లల్లశంఖ సము | పై న కంఠరము |

మెల్లని నడకలు | పులి నరము॥

మి॥ మల్లెమొగ్గ వరుసఁ బల్వల్వరుస |

వెల్లెడుచు నగుమొగము నిండు జా |

బిల్ల నల్లిదము సేయఁ జాలి శో |

భిల్లువాని నల్లగొల్ల చాత్రుని॥ గ॥

గీ. పెన్నిధిం గన్నులం గన్న ♦ బీదవాని

కఠణిఁ బురుహూత పుత్రుని ♦ గయుఁడుచూచి

నరుడు ననుబ్రోవఁ గలఁడని ♦ నమ్మవచ్చుఁ
గాని, నరుడొనొ? కావొ? యీ ♦ గంఢఁ దకట! 26

చ. హరుడికడైనచో భుజగ ♦ హారములుండవె? యిదిరా మనో
హరుడితెన్నెనచో భుజగ ♦ లాభిప వాహనముండదే? రతి
శ్వరుఁ డీతెన్నెనచో, గునుమ ♦ చావమునుంపదె? శాశీమనో
హరుడికడైన గన్నులు న ♦ హస్తమునుండక? పాక్షితఁడే! 27

వ. అని శ్రవణశ్రవణమున పరమానందుని కి యా కవతించి,
అప్పు, సాక్షాత్ గురువార్యములు లాచరించి, విహారమునా! మఘ
నమూని చా! అంతః, విని యుగా! శశా క ప తుముద శ
సారము! శశాను. శశాను. శశాను. 14

చక్రవాక—త్రిశ్ర. 11

ప॥ దేవగానక. కు. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

అ॥ గానగానానక. కు. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

మ॥ శివర! నను. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

నానరమగు ధేర్వముగను కావగ! నను. | మొలికిరి. | దే॥

చక్రవాకము.

నను. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

నను. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

మ॥ శివర! నను. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

బన్నగ. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

వ. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

నను. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

15

నను. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

మమూడికిని నను. | నను. | ప్రోవకవయాం!॥ దే॥

ఫాలాక్షునైనను + బాలదోలెదశౌరి

నైన దూలినాద + గానకెప్పు

మోయి ! యెవండవు ? + నియూరునీపేరు

• • • • •

బొంబాయిలోని నా స్నేహితులు !

• • • • •

నీ కవిత్వము చాలా బాగుంది. నీ కవిత్వము చాలా

సరసముగా ఉన్నది. నీ కవిత్వము చాలా

దేలుచున్నది. నీ కవిత్వము చాలా

బాగుంది. నీ కవిత్వము చాలా

• • • • •

22 కురుక్షేత్రమున గుర్రులు పోరాడెను. గౌరీశంకరముని గుర్రముననుండి
భూమిపై పడిపోయెను. గుర్రము గుర్రముననుండి పడిపోయెను.

23 కురుక్షేత్రమున గుర్రులు పోరాడెను. గౌరీశంకరముని గుర్రముననుండి
భూమిపై పడిపోయెను. గుర్రము గుర్రముననుండి పడిపోయెను.

నీ కవిత్వము చాలా బాగుంది. నీ కవిత్వము చాలా

సరసముగా ఉన్నది. నీ కవిత్వము చాలా

దేలుచున్నది. నీ కవిత్వము చాలా

బాగుంది. నీ కవిత్వము చాలా

సరసముగా ఉన్నది. నీ కవిత్వము చాలా

దేలుచున్నది. నీ కవిత్వము చాలా

బాగుంది. నీ కవిత్వము చాలా

సరసముగా ఉన్నది. నీ కవిత్వము చాలా

దేలుచున్నది. నీ కవిత్వము చాలా

బాగుంది. నీ కవిత్వము చాలా

యయ్యెగద? నేటితో మము ♦ నతఁడు తలఁపఁ
డయ్యె ! ప్రిప్తించె దురవస్థ ♦ గయని వలన.

29

వ. అని చింతించుచు గయనిం దనవెంట దోడ్కొని యన్న
యగు ధర్మరాజు కడ కేగి, నమస్కరించి దీనవదనుండై నిలిచియున్న
శల్కునింగని యుధిష్టిరుండిట్లనియె.

16

మంజులు.

24. అనుజా ! ఖన్నుడవగుట కేమికత? మమరేంద్రదాదులు భయము
నెనయుదు రెప్పుడు నినుఁ గని యీతండ్రివ్వఁజొ తెచ్చుమునెడము?

25. అనిన నరుఁడు ధర్మజునకిట్లులనె | నన్నా ! యీతఁడు గయఁడు
మననెచ్చలియగు కృష్ణున కపకృతి | నొనరించెను సమ్మితఁగు.

26. ఆయపకారం బేమిటన్న రవి | కర్ణమొసఁగు నచ్యుతుని
దోయిటనిష్ఠీవనము నెఱుంగక | సేయఁగ హరి వగఁబూసి.

27. ఇతని జాపహరి ప్రతిజ్ఞ సేయుట | లెఱిగి బ్రహ్మార్కుదులును
నుతీయించినఁ బోవకున్న నారదు | నుడువులు పినిరి యమునను.

28. నాకడకున్వచ్చి శరణుఁ జొచ్చెను | నన్ను వీనికభయంబు
వీఁకనిచ్చి భయమేమిటన్నఁ దె | లెనుఁ దనవృత్తాంతబు.

29. ఇదివిన్నప్పటినుండి మిత్రుడగు | కృష్ణునితో వైరంబు
నొదవెఁగదా ? యని తల్లడమందుచు | నుండెను నాహృదయంబు.

వ. అనిన నిని యర్జునుతో ధర్మరాజుట్లనిదా.

17

ఉ. తమ్ముడ ! నీమనమ్మున వృ ♦ ధాపరితాపము నందనెల ? దై
న్యమ్మునఁ బ్రోవుమన్న రిపు ♦ నైననుఁ బ్రోచుట క్షాత్రధర్మము.
నమ్మెను నిన్నితడు యదు ♦ నందను యుద్ధములోజయించి శీ
ఘ్రమ్మున వీనిప్రాణములు ♦ రక్షణసేయుము దీక్షితుండవై.

30

వ. అని పలికి శక్రతనయునితో ధర్మతనయుండు;

18

ఉ. తల్లియుఁ దండ్రీయున్లురుఁడు ♦ దాతయు దైవము మేనబావయున్
వల్లభుఁడై సతంబు మన ♦ పక్షముఁ బాయక నేలు రుక్మిణీ
వల్లభు డైరినైన గయు ♦ వారకఁ బోవఁగ ధర్మచుయ్యె హ
గ్వల్లభుఁడైన నెల్లు గమ ♦ పంగలఁడవిధిన్ సహూదరా! 31

వ. అనిన ధర్మజు పలుకుటవిని, ధనంజయునకు భీముండిట్లనియె. 19

కన్నడ—త్రీపుట. 12

ప॥ తమ్ముడా! | వినుము | నిమ్ముగా | నామాట॥ త॥

అ॥ నమ్మించి గొంతుకఁ గోయుట | న్యాయమా ? యిది పౌరు
షేయమా ? ॥ త॥

మి॥ రమ్మటంచు నభయంబిచ్చి |
సమ్మతించి కొఁగిటఁ గుచ్చి |
తమ్మికంటికీవు వెఱచియికఁ |
బొమ్మటందువా వీక్షి ? జెపుమా ! ॥ త॥

చరణము.

నందనందనుడన్న నీకు | డెందమున భయమేమో ? నాకు |
మందరధరుడన్న భయము | నెందులేదీ గదాయుధము॥
బొందుగా నాకేలనంది | పురహారాదులఁ గూడివచ్చిన॥

మి॥ గొందలపాటొందకఁ గృష్ణునిఁ | గూలనేతు నేనుండగ నీ
కెందుకుభయ ముష్టునుఁడొయిపుడింతటిపనికేఁ జాలనటోయీ ॥ త॥

వ. అనుభీముని వాక్యంబు లాలించి, నరునితో నకులుం డిట్ల
నియె. 20

శా. అన్నా యర్జున ! ధర్మజుం డనిలజుం ♦ డన్నట్టి వాక్యంబుల
న్విన్నతధర్మంబుఁ దెల్పెమనకు ♦ న్వెన్నుండు బల్చుటమై

యన్నంబోరజయించి కావదగ నీ ♦ వొప్పారగా నిట్టి యా .
పన్నందౌ గయునెల్ల వేల్పులు భవ ♦ త్సావీణ్యగుంపగఁ. 22

వ. అనిన నకులు పలుకులు విని మహేంద్రనరనకు సహ
దేవుం డిట్లనియె. 21

చ. వనటయజేల? సోదరుల ♦ వాక్యము చొప్పున నేనుగాఁదగు
వినుతగుణాధ్య ! ధర్మము గ ♦ యోపుము బంధువులైన కృష్ణుల
ఘన కలహంబు వచ్చెనని ♦ క్షత్రియధర్మము మా వచ్చునే?
వనరుహలోచనుం గెలిచి ♦ వచ్చి గయుంగలఁబించి మీవిఁ. 23

వ. అనిన సహదేవుని పలుకులు విని యుక్తకుఁ డాపది
యిట్లనియె. 22

బిలహరి—తిపుట. 15

ప॥ చిత్తగింపుము మొఱ హృదీశ్వరా !
శ్రీకరా ! సుభద్రాధీశ్వరా॥ చ॥

అ॥ క్రొత్తలే ధర్మములు ? తెలిసిన
కోవిదుండవు కాతుకంబున॥ చ॥

మి॥ చిత్తజ జనకుం డరయగ మన ।
నెత్తిమీఁది వాడైన గయున ।
కత్తరిదయాతో నీనొనఁగిన ।
యశయమును విడువఁగ రాదేమైన॥ చ॥

చరణము.

ఇప్పుడగ్గొల్పరాడినట్టి । యొప్పుకూటలఁ జేలఁ బాల్చి
గొప్పగాఁడివంబుబట్టి । గొల్లదొరల దురాచగొట్టి ॥

మి॥ తెప్పన నిగ్గంధర్వేశుని । నీనత్వము నెడఁబాపుమనని ।
చెప్పవలెనె? బహుధర్మంబులుచెలికాదా ! నీహస్తంగతములు॥ చ॥

వ అనిన సోదరుల వాక్యంబులును, బాంచాలి పలుకులును, విని గయుని రక్షించుటయే పరమధర్మంబని నిశ్చయించె నిట్లుపాండవు లభయంబిచ్చి, యాగయు, నిర్భయుంకావించి, తనుయొద్ద నుంచుకొని యుండి రట్టియవసరంబున.

25

మంజులు.

30. హరితనదోయిట నర్కునకర్ఫ్యం | బనఘాత్తులై యిచ్చి
దురితుడైన గయుడెట్లునుకడ నుం | నుట కృత్తి గని నొచ్చి.

31. వేగవంతు రావించి యసయె నీ | వేగి ద్వైతవనముందు
బాగుగ నరుకడనున్న గయుని వే | వేగఁ దోడిఁబెమ్మందు.

సీ. అనవిని వేగంబు ♦ నా వేగవంతుండు

ద్వైతవనమునకుఁ ♦ దరిలిపోయి

పంచపాండవుల నా ♦ పంచను వీక్షించి

వారిమన్ననలంది ♦ వారికుశలంబునఁ ♦ కలఁగఁగూర్చుకొని

మారసి వారితో ♦ ద్వారకా నిలయుండు

పలికిన వాక్యము ♦ లైలియఁజెప్పి

కమలాక్షునొద్దకు ♦ గయుని నాతోఁబంపు

మో కవ్వడి ! యనంగ ♦ నా కిరీటి ;

గీ. శరణుఁజొచ్చిన నీగయుఁ ♦ గరుణఁ జూచి

మరలరిపునకు నిచ్చిన ♦ దురితమునకుఁ

గలదెపారము ? నేనీయ ♦ గయుని హరికి

వివరముగఁదెల్పు మీమాట ♦ వేగవంత !

24

గీ. అనినవిని వేగవంతుఁడా ♦ యబ్జనేత్రు

కడకుఁ జని మ్రొక్కి నరుని వా ♦ క్యములుఁ బొంద

వేయుల కుశలమునుఁ దెల్పు ♦ విని కిరీటి

మాటలకుఁ గృష్ణుఁ డగ్ని స ♦ మానుడగుచు.

25

చ. తన కనుదోయికి న్నదము ♦ తట్టి మెలంగుచునన్నవాడు కొ
 వ్విన తగరద్రోదాకుగతి ♦ వీడునను న్నవియంగనెంచి
 డనిమొనసర్జునుం డణువు ♦ న్నదిని నేనలిఁడొక్కదోమ దం
 తిగుదు నేను నన్నతడు ♦ దీకొనిరూపలోపోయె మంజుమీ ! 20

వ. అని కోపోగుండయి పల్కి చక్రధరుం డకూర్చుని రావించి
 యతనికిట్లనియె. 21

వసంత—చతుర్శ. 14

ప॥ చను మకూర్చుఁడ ! | శక్రతనయుకడ |
 కనుమానింపక | సతిరయముననిక॥ చ॥

అ॥ అనఘుఁడు ధర్మజుఁ | డును బవమానజుఁ |
 డును గవలు ద్రుపద | తనయ శుభప్రద॥

వి॥ వినునట్టుల నావాక్యంబులుగా |
 విజయుతోడఁ బల్కుము శీఘ్రముగాఁ |
 దనువుమఱచి నాకవకార మొన |
 ద్చినట్టి గయవిడిచిపెట్టు మనియన॥ జ॥

చరణము.

పాండుపుత్రులార ! నేటితోడను |
 బద్ధనేత్రునకు మీకు సఖ్యమును |
 దిండిపొత్తు జెల్లెనని వచింపు మ |
 తండు మీమొగముఁ జూడఁడిక ననుమా॥

మి॥ భండనమున హరిచే మృతినొందకఁ |
 బరువడిగయు విడుపుమన్న విడువకఁ |
 జండితనముఁజూపిన యుద్ధమునకు |
 లెండు రండటని పల్కి రమ్మబడు॥ 22

వ. అనియుట్లు శ్రీ కృష్ణుండు పలుకగా విని మహా ప్రసాదంబని
యకూర్చుండు శక్రకుమారుని కడకరిగి కొంతసేపు మృమమధుర వచ
నంబుల బొద్దవుచ్చి శల్లునా ! శ్రీకృష్ణుండు పంపగా వచ్చితి. 25

గీ. అనిననకూర్చుగనుగొని ♦ యర్జునుండు
పంకజాక్షుండు నిన్నేల ♦ బాపెనెలకు
సేమముగనున్నవాడె యా ♦ శ్రీ ధరుండు
వేగ నాకానతిమ్ము వి ♦ వేకసాంద్ర ! 37

వ. అనిన శక్రీనందనున కకూర్చుండిట్లనియె. 26

మ. వసుదేవాత్మజు తోడనేలను వృధా ♦ వైరంబు నీవూనితో?
పసులంగాచెడు గొల్లగాఁ దలచి తో? ♦ బ్రహ్మాండభాండోదరుం
డసమానుండతని స్వయంపంగల వ ♦ య్యాసేవు ? భీభత్స ! నా
రస పత్రాక్షునకీ గయాభ్యునిడుమా ! ♦ రమ్మా ! హరిం జేరఁగన్.

వ. అనిన నకూర్చున కర్జునుండిట్లనియె. 27

క. గయుఁడు తన ప్రాణభయమున
రయమున నను శరణుఁ జొచ్చి ♦ రక్షింపుమనన్
భయముడిపి యభయమిచ్చితి
గయు నెట్టుల విడుతు హరికిఁ ♦ గౌర్యంబేలా ? 38

మంజరులు.

32. అనవిని యకూర్చుఁడుఁ గృష్ణునికడ | కరిగి నమస్కృతి జేసెన్
దనతో గయునంప ననుచు నర్జునుఁ , డనినటులఁ దెలియఁ జేసెన్.

33. అపుడా హరి పరమకౌఠ్యుడయి | యాసుభద్రరావించి
చపలేక్షణ ! గయునంపుమని నరున | కుపదేశింపుము మించి.

క. అనిచెప్పి వీడుకొల్పిన
మనమున భయసంభ్రమములు ♦ మల్లడిగొనఁగన్

వినమితయై ద్వైతవనం

బునకేగెను బల్లకెక్కి ♦ ముగుదలు గొలువన్.

39

గీ. ఇటులనే తెంచి తనహృద ♦ యేశుడైన

పార్థుఁగొని మొక్కినిల్చిన ♦ బడఁతఁ జూచి •

చిఱునగవు వెన్నెలముఁధెందు ♦ సీమఁకుందుఁ

దాండవింపంగ నగుఁ డివ్వి ♦ ధమునఁ బలికె.

40

ఖనూచి—చతురశ్ర. 15

ప॥ సేమమెకద? లెలియుఁగఁ బలుకుగుణవతీ!॥ సే॥

శ్రీసతీ | రేసతీ | సులకు సతీ!॥ సే॥

అ॥ కానుసుందరీ | కలితసుందరీ ! కమలకంధరీ ! కరి బం

ధరీ ! శ్రీహరీ | ప్రియసాదరి ! యమృతాధరి!॥ సే॥

చరణములు.

1. సందయశోవాది | బృందముదాయాది | జనుల |

నలకువఁగెనకను ముదమున | నలరుదురుగదా? యువివా!॥ సే॥

2. వా | రిజనేశుని సతులకు వా | రలసుతులకు వసుదే

వా! ద్వైతబాంధవులకును వా | లాముముసభమే? : శు

వా | ననుజూడఁగ వచ్చితివా? యిటకేమికారణము వా | కొను

మిత వినువరకును వా | యదు నానందేహము వా | రిజనేత్రి!

భుభగ్నాత్రి!॥ సే॥

మంజరులు.

3. ప్రవవినిసుభద్ర ధనంజయున కి | ట్లనియెను ద్వారావని

ఘనముదమున రామకృష్ణముఖులు | తనరుచుండి రతి ధృతిని. . .

4. వెన్నుఁడు ననుఁ బంపెను నీసన్నిధి | నున్నగయునిఁ దెమ్మునుచున్

గన్ననఁ బంపుము జీవితేశ!నా! విన్నపంబు దయవినుచున్.

నీ. నీకు నెచ్చెలికాడ ? ♦ నీకు మఱిదికాడ ?

ప్రాణపదముకాడ ? ♦ బతులు వేడఁ
బడక యేనీతోడ ♦ నడుచుచు నీతోడ

కుండ మేలిడుకాడ ♦ తుడుకాడ ?
విపదబి నీవేడ ♦ వెఱుకువోయని వీడ

కుండి తెప్పగువాడ ♦ తెండుకాడ ?
వెన్నున కీవేడ ♦ నెన్నడు మానక

వేమికర్మము ? మేడ ♦ మొదినాడ

గీ. విట్టివిధమున నల్లాడ ♦ పెట్టువాడ

వగుమవని స్వప్నమునఁగూడ ♦ నఁజుకాడ !

తలఁచలేదెప్పునికోడ ♦ నలఁతివాడ ?

యేమిసేయుదు ? నీవేడ ? ♦ కృష్ణుడేడ ?

41

హిం॥ తోడి— చతురశ్ర.

ప॥ నాదు మొఱి విను మోవరా!॥ నాదు॥

అ॥ వాద | మేలను ? మాను |

శ్రీదా | మోదకుతో॥ మగ్నాదా ? యిట్టిచెరము |

నీదా | యాదులుపిన్న | మీద | చేరింపునొకది |

భేదమతి మోద | మగుఁగాదా ? | ఏన |

రాదా ? దయ | లేదా ? నామోద॥ నాదు॥

చరణము.

చాలా | ననుఁజూచి భద్ర !

తెల | పతియననొప్ప |

బాల | కృష్ణుఁడునిన్ను |

నేలఁ | గల్గెను శుభ |

శీలా ! | కేశవభక్తి |

లోలా ! యిది మేలా ? | చల | మేలా ? | జా |
గేలా ? ఓపు | జాలవి ! ఫాల ! || నాదు ||

ప. అనిన విని ప్రియరానికిం బ్రియుం డిట్లనియె.

28

మ. చెలియా ! యిట్టి ప్రలాపమేల ? విను నీ ♦ చిన్నిన్న నాకెన్నగఁ
జెలియున్ మేనమఱుందియుం గరుణతో ♦ జేపట్టిరక్షించు న
క్కులదైవంబగునైన ముం దభయ దో ♦ క్తుల్వల్కినే బోధితి
బలుకుల్బొంకెటసేతు నగ్గయు నెటుల్పంపింతుఁ జాల్వొమ్మికఁ. 42

జంఝూటి—చతురశ్ర. 17

సు॥ ప॥ గోవులఁగాచెడు | గొల్లఁడటంచును |
భావములోపల | భ్రమసితివా ? || గో॥

అ॥ శ్రీవిభుఁడాద్యుఁడు | దేవకీపుత్రుఁడు |
పావనరూపుఁడు | ప్రాణసఖా ! || గో॥

అ॥ ప॥ ఔనే ! కృష్ణుఁడు | హరిజగదీశ్వరు
దైననధర్మముఁ | బూనునటే ? || ఔ॥

అ॥ మానవుఁడైనను | మానకధార్మికుఁ |
దైన నతఁడెహరి | యకానిలలో నా॥

సు. ఆలమునందున ♦ నజహరులైన గో
పాలునిఁ గెల్వఁగఁ ♦ జాలుదురా ?
కేను జక్రము ♦ లీలను దాల్చినఁ
గేలుమ్మొక హరిం ♦ గెలిచెదవా ? || ఆ॥

అ॥ గాంధీపమందిన ♦ గరుడహతూదులు
భంజనమునఁ దెగి ♦ పాఱరటే ? ||
గండఁడు హరియని ♦ కడుబెదరించెద
వండజాక్షి ! యబ ? లుండనటే ? || గా॥

వ. అనిన సుభద్ర యిట్లనియె.

29

సీ. హృదయేశ ! మీరును ♦ గృష్ణుండు సమబలుల్
 సమతారతెమ్మలు ♦ చర్చనేయ
 సర్వవిధంబుల ♦ సములంచు మును నర
 నారాయణాభి ధా ♦ సములనొప్పు
 మునులంచు భూభార ♦ మను మాన్వనవతరిం
 చిన ఘనులంచు నం ♦ దున నరుండు
 మీరంచుఁ గృష్ణుండు ♦ నారాయణుడంచు
 నారదుండనవింటి మీరుభయలు

గీ. ద్వంద్వయద్ధింబుసేయ ని ♦ ద్దళికిజయముఁ
 గలుగ దెవఁకిఁ గీడైన ♦ గంటకంబు
 నఁటియూతును బోలె నా ♦ కార్తికలుగుఁ
 గానగతునిచ్చిననుఁ బ్రొవు ♦ కరుణవెలయ.

43

మంజరి.

తోడునీడగా నన్నలరించెడి | తోయజాక్షుడను మీరు
 వేడుకగూడిన నెచ్చరైన మీ | వ్రేలునువంచఁగలేరు.

వ. అనిన పిని యాద్యనుండిట్లనియె.

30

ఉ. ఆజలజాక్షుడే సమల ♦ మంచు విరోధము మానుమంచు నీ
 రేజదళాక్షి! యాటివి న ♦ రే! నృపధర్మము శూరవృత్తి నే
 యోజద్యుతింతునన్నున ♦ న్నన్లసమున్మగలన్న నీర్వ్యయన్
 నైజము లాడువారలరు ♦ నింకిరొ! నీవటులాటి పితృని.

44

గీ. సమరమున నాకుఁ గీడైన ♦ స్వర్గసుఖము
 నీకుఁ బుట్టిట నెప్పుడు ♦ నిల్చుసుఖముఁ
 గలుగున పూన్కి విడిచి యి ♦ గ్గయుని విడువఁ
 జనుము నీవింక నోదరా, ♦ జ్ఞా ప్రవర్తి !

45

వ. అనిన సుభద్ర తలవాంచి, నిరుత్తరయైయుండె. అప్పుడు
ధర్మరాజాదు లిట్లనిరి. 31

సీ. నగుని పూనికఁ దీర్ప ♦ న్యాకుంబు పగఁబూనఁ
జనదంచు ధర్మరా ♦ జనియె ననుచు
చండ గదాదండ ♦ మండిత భుజమె నా
కండయటని భీముఁ ♦ డనియె ననుచు
వనములం గృశియించు ♦ పార్తివై గవియు, ట
న్యాయమగు నకులం ♦ డనియె ననుచు
కన్వడిస్మన్నించి ♦ గయని బోయె యుత్త
మంబని సహదేవుఁ ♦ డనియె ననుచు

గీ. తనదయామృతమున నిరం ♦ తరమునెదుగు
ఘనతరులఁ గిష్కఞ్డంపఁ ♦ జనదటంచు
మనుషఁ దగునని ద్రాపది ♦ యనియె ననుచు
వాసిగానీదు చిన్నన్న ♦ తోసుభద్ర ! 46

వ. అనినవిని సుభద్ర ఖిన్నురాలై వెన్నుని కడకేళి పంచపాం
డవులును, బాంచాలియు వదించిన వచనంబు లతఃకిం దెఱచుకొనిన
శ్రీ కృష్ణుం డత్కాగ్రహంబున బలరామ సాత్యకులతో నిట్లనియె. 32

పూరికల్యాణి—త్రిపుట. 18

ప॥ వింటిరా? యప్పాండవేయుల | ప్రేలడంబులు? భ్రాతలాదా! వి॥
అ॥ కొంటెవై మిత్ర గోహమునకుఁ | గూడికార! విరోధులట్టుల॥ వి॥
మి॥ గెఁటకఁ దమకే జేసినయుప |
కృషులు మఱచి గ్రుడ్డపిల్ల వెను
వెంటనంటి వెక్కిరించు క్రియ
వెక్కిరించివారట దుర్మదులై॥ వి॥

చరణము.

ఇంతకుం జెనుకాలము క్కుల | హీనులకు దగ్గతీయె గావున
వింతబుద్ధులు గలిగె ననుభ | వింతు రాఫలము॥

మి॥ నంతకాకారంబునఁ జ | క్రాయుధమున వారలకాడుము |
లింతింతలు జేసెదలెండిక | నేలజాలి ? గర్వాంధులై॥ వి॥

వ. అనిపలికి బలభద్రానుజుడు సుభద్రకన్యనియె.

మ. కలుషాత్మున్మునేలఁ గాచెదవు? వే • గంబంపు మా నాథ ! యు
చెలమిన్నీవు వచించిన ని్యుడువకు • న్నే ? నీకెదగ్గరై
గలమోహంబునఁ బల్కనైతి నలులఁ • గన్పొందు ప్పట్టణి వా
రలకన్న న్నడుమన్వరించు చుగలే • రామాళికి నాధవత్. 47

క. కావున నాభరవినఁడు

నావాక్యములన్న ! యనుచు • నాతోనన, నే

• లావచ్చితివే ? సిగ్గె

• నావలదే ? పోయియుండు • నాధునియొద్దన్.

48

వ. అనిన సుభద్ర దుఃఖిసముద్రమగ్నయై యుట్లనియె

80

నీలాంబరి—శ్రిశ్రీ. 19

ప॥ ననునేలరా ! నిలజాలరా ! నాడైఁ | సినకయేలరా !॥ న॥

అ॥ అనఘా ! కృపాకరా ! శ్రితాన్తి | హర ! శ్రీకరా !॥ న॥

చరణములు.

1. దీనులైన శాండవులకు | దిక్కునీవేరా !

• • గానలాల ! తప్పసైచి | కరుణఁ గావరా !॥ న॥

2. నీకునాకు సఖుఁడుఁగాడె | పాకశాసని ? |

నా కశుభముగాఁ దునుముట | నీకు నేనుమే ?॥ న॥

3. శలినపత్రేనేత్రే! జగ | న్నాథపోషణా!

చెలియలి నుడికింపఁ దగునే? ! కలుషభీషణా!॥ న॥

వ. అనుటవిని సాత్యకి కృష్ణున కిట్లనియె.

34

మంజరులు.

36. ఉల్లమందుమన మన్తచెల్లెలిటులఁ గడుఁ | దల్లడించెఁ గనుమన్నా!

చల్లనిపల్కుల నోదార్చుము రం | జిల్లునటుల వినుమన్నా!

37. అన్నా! కృష్ణా! గయనికొరకు మన | యర్జును విధింపఁదగునా?

శ్రన్నన దయతో నతని ప్రతిజ్ఞను | గావుము పంకజ నయనా!

వ. అనినవిని సాత్యకితో కృష్ణుడాగ్రహంబున నిట్లనియె. 35

మంజరి.

38. నాప్రతిజ్ఞ కొనసాగవలదె? యా | నరుని దుగ్గించి యాగయుని

నాప్రధనంబునఁ బట్టితుగ్గింతు సై | న్యములఁ గూర్చుముత్తరిని.

సీ. జ్ఞనిన సాత్యకియప్పు ♦ డఖిల యాదవులను

యుద్ధసన్నద్ధులై ♦ యుండఁజేసె

నంతట నారదుం ♦ డాకరిపురికేగి

కృష్ణార్జునులకు ను ♦ త్కృష్ణముగను

గలిగిన కలహంబు ♦ కారణంబంతయు

దెల్పిమీరర్జును ♦ దెసకుఁదోడు

గాఁజనుండని చెప్పి ♦ కలహభోజనుఁడేగఁ .

• బ్రాజ్యసంతోషిత ♦ స్వాంతుఁడగుచు

గీ. దోణశాంతనవ కృప దు ♦ ర్యోథనాచు

శాల్మఁ దమ సైన్యములతోడ ♦ నింద్రజునకు

బాసటగవచ్చి యుభయ శు ♦ భములుఁ కలిసి

యనికిరానుండి రచ్చట ♦ నచ్యుతుండు.

49

• ౪. హలధర సాత్యకు లిరువం

కలఁ బ్రద్యుమ్నుండు నడుమఁ ♦ గడఁబుష్కరుఁడున్

జలజాక్షుడుఁ ముందైయడు

బలమూర్తితోఁ గడిమి నెడలెఁ ♦ బ్రధనంబునకున్.

50

మంజరులు.

9. శాంతజన్యమన భాసిల్లు శంఖముఁ | బద్మాక్షుఁడు పూరించెన్
సంచలించెఁ గులరులు నభయగలె | సర్వం సహాయఁ జలించెన్.

10. ఆనాదము విని ధర్మజుఁ డిల్లనె | నన్జనతోఁ గృష్ణుండు
యను సేనలఁగొని మనతో సంగరమును | జేయవచ్చెఁ బ్రబలుండు.

వ. అనినవిని భీభత్సుం డత్యుత్సాహమున;

51

శైరవి-రూపకము. 20

ప॥ నమరమునకు నెడలెనవుడు |

నన్యసాచి, సరగలేచి॥ స॥

అ॥ సుమనసవతి సుతుండు భా

సురమకుటము శిరమునఁ దగ॥ స॥

చరణము.

హరుడొసంగిన పాపతముఁ |

గరమునఁ జేరిచి యనలుడు |

కరుణనొసంగిన యాఘన |

గాంధీవముభుజమునఁ గడు |

మురియఁగ నిందుగ్రిడిచ్చిన |

పాలుపగు నద్దేవదత్త |

మురుతర హస్తాగ్రింబున |

నొప్పఁగ నుత్సాహంబున |

మ॥ ఖరశర గణములు ధరించి ।
 గయని నిషంగమున నుంచి ।
 గురునాశీస్సులను గాంచి ।
 పురహరు మదిలోఁ దలంచి॥ స॥

ప. అయ్యనసరంబునం బాంచాలి కింశ వనిమచు గిరికి
 కిట్లనియె. 37

శా. గోచారం బకిఘోంఘై యిషునులం ♦ గూర్చుం, దా నాదికి
 బ్రాచీనంబగు గాఢ్యమోడి నను ॥ ♦ నృద్దిలుచు పంగ
 కోగం బిరియిలెఁ గేసన విష ♦ తుంగూర్చి శక్తి డ
 వా చక్రాముధధార్తికైతి విచ యే ♦ మానోకదా? వల్ల! 51

ప. అనిన బ్రాపది కర్జురం కిట్లనియె. 33

గీ. కర్జునమునఁ గృష్ణునోడించి ♦ గయనిఁబెంచి
 యశముఁ గనక హరింగాంచి ♦ యాడలుఁ గాంచి
 గయని హరికి సమర్పించి ♦ కలుషనంచి
 తునిగఁ జేయుదె? యది పంచి ♦ కొనఁదలంచి? 52

మంజులు.

41. అని బ్రాపదితోఁ బలికి శకుంతలన । యాదిగోదరు ను తన
 జనరాధులు దుర్బోధాకృప శాం । తనవాచులుఁ ధృతి

42. శక్తిబాహ్యుక-గ శంఖరి నవము । భీకరగతి శోభా ముగ
 ధీమతిసంగత్య • నకేరి అమర । పీకసెనా • గంగదె.

ప. అప్పుడు నాంధ్రప్రదేశుఁ జతురంగ బలంబులుండ నాశ్వుకి
 వీక్షించి, అచచ్చెకుమంది శ్రీకృష్ణున కట్లనియె. 38

దేవీయత్తోడి—రూపకిము. 21

ప॥ సైన్యముఁగనుఁ గొన్నా । నా । శ్చర్యమైయ్యెనన్నా! యా॥ సై॥

అ॥ మాన్యచరిత ! చూడుకనుల | మానుగ నప్పండవుల॥ సై॥

చరణములు.

1. కారువులకు మున్నోడిరి | కాదెప్పండవులు బలములు |

వీరికెటులఁ గలిగెనొ ? యీ |

వారువములు వారణములుఁ | దేరులుభట వారములీ॥ సై॥

2. ఇన్నిబలములు వీరికి నెక్కడివో ? తెల్పుమన్నా !

తెన్నఁగనది తెలియువలకు |

జెన్నుడ ! నాసంశయమికఁ | గ్రన్ననదీగను కదయూ॥ సై॥

ప. అనిన విని కృష్ణుడు నవ్వుచు నార్వకీ కన్యనియె. 40

శ్రీరాగము—త్రీశ్ర. 22

ప॥ సంజేహమునికఁ దీర్చెదఁ | జక్కగను తమ్ముడ ! నీ॥ స॥

అ॥ సందర్శించుము! నీవి | సంగతి నింకాచెఱుగవె?॥ స॥

పి॥ పొందగు చతురంగబలం | బులతోఁ గారిపులు వాంఛు |

నందనులకు బొసటగా | నిందులకేతెంచిరి యీ॥ స॥

చరణములు.

1. కవ్వడికిని నాకుగయుని | కతమునఁ బగయెఱువటని |

చివ్వనఁబొండవులకు నని | సేయఁదోచుచునుచి చని॥

పి॥ చివ్వబువ్వఁగలిగిన ముని | చెప్పనఁ గారిపులవునవి |

యివ్విధమున బలములుగొని | నుండుకేఱెంచిరి నీ॥ స॥

2. పొండుపుత్తులొ కృష్ణుని | యుండన బులయెఱువ నీ |

భండనమందువారికని | నడిదోడ్పడి శ్రీ కృష్ణుని॥

పి॥ ఖండించినవైని సులుపు | గాఁ బొండవులను వధించి |

దండిగ నఖండరాజ్యముఁ | దామేలఁ దలంచిరి యీ॥ స॥

గీ. అనుచు వనమాలియిట్లు సా ♦ త్యక్తికిఁదెల్పి
కట్టదుట దిట్టతనమున ♦ గాండివంబుఁ
బట్టినిల్చిన దేవేంద్రు ♦ పట్టిఁజూచి
కట్టలుక నందుపట్టి యి ♦ క్కరణిఁ బలికె. •

53

మ. దినమొక్కటికి నూరుగండములతో ♦ దీర్ఘాయువుగొంది నీ
వనిశంబస్మ దపారరక్షణను సా ♦ శ్రింబోధు నీవిష్ట చే
సిన మేళ్ళన్నియు సున్నఁజుట్టి గయునిం ♦ జేపట్టి గర్వింబుచే
ల ననున్మార్చొనవచ్చితే కలఁడె మి ♦ త్రదోహినిన్నున్వివా? 54

వ. అనిన విని యర్జునుండు శ్రీ కృష్ణునకిట్లనియె.

41

పంచపాది.

మ. అహహా! పాండవపక్షపాతి వనఁ బ్రీ ♦ ఖ్యాతిన్కుచింజెంది యి
న్ముహిమాకీవోనరించు మేల్విశదమే! ♦ మర్త్యాళికిఁ, రాజ్యమా
యహితశ్రేణికోసంగి లేమిడిని మో ♦ రారణ్యముల్పొచ్చి నీ
మహితస్నేహము నెంచుచుంటిమి సదా ♦ మాంపాహాయన్నత భీ
రహితుఁడేసితి నేనుగా నెపుడు మి ♦ త్రదోహి వీక్షహరీ! 55

మంజరులు.

43. ఎన్నిదోహములనైన నీవెయో | వెన్నుడ ! చేసితివెంచన్
యెన్నఁడెట్టి ద్రోహములు సేయనే | నెవ్వఁజేయువేలుమడంచన్..

44. అనన్దనార్దరుఁ డనూవరోషం | బునందియిల్లనెఁ దులువా .
ఘనంబుగా నేనొసర్చు ద్రోహము | లనెంచి వ్రేల్చడచెదవా?॥

వ. అనిన శ్రీకృష్ణున కర్జునుం డిట్లనియె.

కల్యాణి—చతురశ్ర. 23

ప॥ నీవాచరించిన ద్రోహములను | నేవచింతువినుము నిజముగను॥నీ
అ॥ దేవకీ తనయ ! ముఖాముఖగను | దేటతెల్లముగ లెక్క
వెట్టుకొను॥ మీ॥

చరణములు.

చాన | మిన్నఁదించి తదియొక డానా ? గోవుఁజంపుటలు తెం |
 డానా ? మామఁ దున్నుటలు మూడానా ? మేనత్తపొందునా |
 తానా ? చెల్లెలిఁగూడుట లెడానా ? తల్లినిఁ గూల్పుట లా |
 తానా ? ద తనుఁ గట్టుటలేడానా ? | యిటులెక్కవెట్టినె |
 నేనిఁ గోవు నీవెఁ తప్పలొకఁడైఁజాలుఁ జెడు | గైనవాడనుచు
 మానవులన సే | గైనలేదె ? యో ! | గానలొల ! దొం | గలసర
 దారుడ॥ వీ॥

చరణము.

శృ. డౌరా ! | యిదితిప్పలఁటివిస | మేరా ! నీవంటి జడాత్ములు |
 కూరా ! తమతప్ప లెఱుంగరు | కాగా ? మాటలతోఁగార్యము |
 తారా ? గయునిమ్మకనీకే | మేర | లేనిసిగులొసంగెద |
 లేరా ! యాయఁబన్నఁ బొజ్జకఁబోరఁ | బిజీకితనముఁ బూసక |
 శూరుడవైనెలుమోరి ! నన్ననీవారలతోరణధారుణిఁకూల్చి ను |
 నీరుడనైగయు | బీరమడ చెద | నేరికడనీవు | నేచితి నుడు |
 తార ! దొంగనె | డైతిఁ జెప్పమిక॥ నౌరా॥

వ. అనిన శౌరికి సునాసీరియట్లనియె.

42

షట్పాదీ.

శా. బావా ! సత్యముఁబల్కినాడవు గయున్ • స్పష్టంబుగా నీయఁబో
 నీవద్దన్ దృఢమైనవాక్యములు రా • నింపంగ • నేనేచ్చితిన్
 నావద్దన్ శతభల్లమల్లలవులే ? • నాళిక పత్రాక్ష ! ని
 న్నీవిశ్వంభరఁ ద్రుంచి యిగయుని నే • నెల్లైన రక్షింతు నీ
 పవేళంగొని జుట్టవే పెరుగు బా • లెన్నడున్ దొంగవై .
 గోవిందా ! భళి ! గొల్లలిండ్లఁజొరి సిఁగ్గునేమ దొంగన్నమాట. తర

వ. అనిన విని పుండరీకాక్షుండు మండిపడి ఖండవ దహనమున కిట్లనియె. 43

దర్బారు—చతురశ్ర. 24

శ్లో॥ ప॥ ఓరొడిగూరా ! పేలకురా ! యీ !
నీరదాస్త్రమున నిన్ను | నీలునేతురా !॥ ఓ॥

అ॥ శ్రావ్యుడవైయికఁ | బోరుము పాటఁ |
బొరపముండికఁ | బిరుదు సందున నొ॥

అ॥ ప॥ కానిమ్ముకృష్ణా ! నీయస్త్రము | ఘోర
రాసలాస్త్రమున | నడిగిరిపకుమనా ?॥ ర

అ॥ ఓనలినోవన ! నానాగసమున |
నీనారసముపోయె | నీసుతులుగూరె ॥ గ

శ్లో॥ ప॥ ఈశుగ్ని శౌణమున | యాన్నభీము |
యాతకుముని పురమునకుఁ | బోయెముజు పర !॥ ఓ॥

అ॥ ప॥ నీతిమ్ముదీయాస్త్ర | పాతంబునంగూరె |
నేరీకుగ నొడ్డు | వీరుభిభారము॥ గా॥

వ. అనిన నరకు నారాయణుండిట్లనియె. 44

ఉ॥ అల్లవెచూడమీ ! నుని శి ధ తాస్త్రమునాశమున న్ధరిపై
దొల్లను దాటిపండ్లలుల ధ దోణ సుచూఢన ధమ్మ పద్మిని
వల్లభపుత్ర శీర్షములు ధ వాసవచందన ! నిన్నుగొల్పు వా
రెల్లుధాత్రేయశ్రేణుగల ధ రీపుకమంగోన నొనుమర్శిత ! 57

వ. అనిన నారాయణునకు నడుండిట్లనియె. 45

ఉ॥ పోయినవారిఁ బేర్కొనుటఁ ధ బోలుకె ? రోవనమాలి ! భీకరా
గ్నేయ శరంబునా బురుష ధ కేసరులొ భవవీయ బాంధవుల్
హాహుదునందనా | యని మ ధ హార్తిసిఁ గుయ్యిడుచున్ మృతించిగ
న్యాయముగాను జేతనము ధ నన్మృతలం బ్రజేపించుకొమ్మికన్. 53

వ. అనిన నందనందనుం డ్రిదనందనున కిట్లనియె.

46

శ్రీరాగము—చతురశ్ర. 25

స॥ చూడుము ధనంబులుండ నీల్గిన నీ | సోదరులను గనుల॥ చూ॥

అ॥ వీడుము నీవిరోగయుని | నను | వేడుము రక్షించుమని |

వేడకున్ననిను | నేడుతుంచి కా | పాడు కొందుగా |

ప్రతిపరయమన ॥ చూ॥

చరణములు

1. ఇప్పుడొదోలుడును | భీష్ముడు | మువ్వ తమాజుడును |

దపనపుత్రుడును నానైం | ధర్మము శల్యుడును ॥

గపటశకునియును | గల బాధులు నా | విపుల శరాగ్నుల |

తపించిమడిసిరి॥ చూ॥

2. నీపక్షంబునను | మిగిలితిరి | నీవు ధర్మజుడును |

నాపక్షంబునను | మిగిలితిరి | నాయన్నముచేరు ని

ష్కాపట్యంబున | గయునొసంగి నా |

ప్రాపునిల్పికొను | మోపార్థుడవిను॥ చూ॥

నీ. అనిపల్కి శ్రీ కృష్ణుఁ ♦ డర్జునుడైఁ బ్రేమ

యనిశంబుఁ దనకెక్కు ♦ డగుటచేతఁ

దన ప్రభావమెఱుంగ ♦ కనుగొల్పినానిఁగా

నెంచి గయుఁ దన ♦ కీడుడేమి ?

యని తన మాహాత్మ్య ♦ మును గిట్టెఱుంగు

నట్టుల మత్స్య కూ ♦ ర్నాపటై నే

పదిరూపములును నే ♦ ర్పడ విశ్వరూపంబుఁ

జూపి నన్ను జయింప ♦ నోపవకట

గీ. నీవు నిష్కారణంబుగా ♦ నేడు మడియ

కాగయాఖ్యుని నాకిచ్చి ♦ యాత్మరక్షఁ

జేసికొనుమన్న వినమిత • శీర్షుడగుచు
నిట్లువినుతిచె శ్రీనాథు • సింద్రీసుతుఁడు.

59

దం డ క ము.

శ్రీ మన్మహాక్షీర వారాశి రాట్క-న్యకా చిత్త నీరేజమత్త
ద్విశేషా ! సరోజ ప్రభాశేంద్ర చంద్రావతం నాద్య శేషామ రస్తామ
సస్మస్త కస్యస్త దివ్యప్రశస్త స్ఫుర ద్రత్న కోటీరమాణిక్య నీరాజితా
ప్రిప్రదేశోద్భవ స్వర్న తీపావనాంభోస మజ్జజనా ఫప్త కల్పస్వరూపా !
విరూపాక్షపద్మాస నాదు ల్భవత్ప్రాభవం బెన్న లేరన్న నేనెంతివాడన్?
పరబ్రహ్మతేజో మయాకార ! యావానచిన్ముల్ ధరిం పరాగంబు
నం గల్గునెల్పుల్ నభంబండు దీపించు చుక్కల్లనన్ లెక్కకు స్వచ్ఛిన
స్వచ్ఛునేగాని నీనిర్మలంబౌగుణ శ్రేణులెన్నంగున్ బ్రహ్మనాల్లాన
సంబుల్ శివుం డైదుమోయు ల్లుహుండాలు హోము ల్లగం దాల్చి
వారెన్న లేకున్న నప్పన్న గేళుండు మోముల్సహస్రంబునం దాల్చి
లెక్కింప లేకయ్యెనో వేల్పుజేడా! జడుండన్ ఖలుండన్ మహామోహ
వారాశి మగ్నుండ మూఢాత్ము నన్నేడు కాపాడు మోదేవతా చక్ర
వతీ ! గ్రహస్తామ రాడ్పింబమధ్య ప్రవతీ ! చిదానంద మూతీ !
జగత్పాతకీతీ ! జగన్నాథ దాసాంతరంగ ప్రవతీ ! నమస్తే నమస్తే!
నమః.

వ. అని పార్థింబి, మురానికి నరుండిల్లనియె.

47

సీ. మును వివత్కారణ • మును దెల్పకయెనన్ను
శరణుజొచ్చె గయుండు • సరసిజాతు!
అభయం బొసంగి నీ • కాపద యేనున్న
జెప్పె నీకెగ్గుఁ జే • సినవిధంబు
నందులకే నాత్మ • నతి భేదమందియు
శరణార్థినిదువక • క్షతధర్మ

•రక్షారతుండనై ♦ దీక్షవహించితి

నిష్పదీగయుని నీ ♦ కిచ్చితేని

గీ. నరులు నను నగరే ? నీవు ♦ నగవె ? గయుని

గాచి నోకీలా నిలుపుము ♦ గానలోల !

నీకృపన్నమ్మితిని హరి ♦ నీల నీల !

పంతమేల ? సుశీల ! గో ♦ పాల బాల !

60

గీ. అనిన వీనుల నాలించి ♦ యవనిఁగాంచి

శిరమునెంతయుఁ బంకించి ♦ పరిహసించి

యర్జును మొగంబుఁ దిలకించి ♦ యాగ్రహించి

యిట్టులనె హరికీడెంచి ♦ యీసడించి.

61

కన్నడ దర్బారు—తిరువుట. 26

ప॥ శరె శరే ! నీప్రాధత్వము | చాలుఁ జాలికఁ గట్టిపెట్టుము॥ స॥

అ॥ తిరుగునెట్లు సింగంబుమోల ?

సరగమత్రిగజంబో బేలా !॥ స॥

మి॥ పరమాన్నముఁ జల్లారకనే | పట్టిజ్జాఱఁగా వీలగునే ?

దురితకర్ము గయుఁగూల్పనిదే | కరుణనంద నర్హత కలదే ?॥ స॥

చరణము.

1. త్రాచుపిల్లకు నావుపాలే | త్రాగఁబోసి పెంచుటలుఁ బోలె
గోచిపెట్టిన నాటనుండి | కాచినందులకేరా మొండి !॥

మి॥ నీచునకీ వభయంబిడితివి | నీవునా కెమరు చెప్పితివి ?

• • కాచికొనర ! యీబ్రహ్మస్త్రము | ఖండించును నీమస్తకము | స॥

మ. బలభద్రానుజఁ డిట్లుపల్కి కినుకన్ ♦ బ్రహ్మస్త్రమునైచ్చినన్

బలభిత్సూనుఁడు దానినేయ నవియె ♦ పైపైని బోరాడఁగన్

గలకం బాతెను వార్ధులు వసుధయుం ♦ గంపించె నక్షత్రముల్
యిల్లపైరాలెను మార్గముల్దొలగిరా యేణాంకమార్తాండులున్. 62

గీ. అపుడు కృష్ణుండు కవ్వడి ♦ నాగ్రహమునఁ
జూచి యర్జున ! నీబస్మి ♦ జూపుచునుచు
ఘోర నారాయణాస్త్రము ♦ ధీరుఁ డగుచు
విటసంధించి విజయపై ♦ ప్రేసెనంత.

63

శంకరాభరణము—త్రిపుట. 27

ప॥ ఆహా ! యాక్షాస్త్రమహిమ !
నూహసేయఁగా శక్యమా॥ ఆ॥

అ॥ నీహరికరాక్కగతుల | నీటుకప్పిపోయె నయ్యెడల॥ నా॥

మి॥ దాహముఁగొని దిగ్దంతులు శే |
సాహ మొడటికూర్మము నాది వ |
రాహముఁ గంపించెను జలధి |
వ్యాహములింకె, బురహరుండుఁ జంకె॥ నా॥

మంజరి.

45 అపుడు నరుండు బ్రహ్మశిరోనామక | మస్త్రము గాండీనమునకొ
జలంబుగ సంధించి హరుఁడలం | చి పల్కె నీ చందమునా.

మ. సమనర్థి ప్రిహుతగుండు ధరణి ♦ స్పర్శ వ్రతుండేని ? ధ
ర్మమునే నెయ్యెడఁ దప్పనేని ? నరహం ♦ వాత్సల్యమే సాస్వయే
ని ? మహేశాతీ దనూరసంహఁ గలదే ♦ నికా ? నిర్భుఁగా కిమ్ముహా
స్త్రము, నారాయణ నామకాస్త్రము సతీతప్రాభవోదా సియై. 64

గీ. అని ప్రయోగింప నస్త్రద్వ ♦ యాబుఁబెనఁగె
సమదగజమును, సమదగ ♦ జంబు పగిది

వారణారీయు నవ్వార ♦ గారికరణి

జయము నపజయమును లేక ♦ సమముగాను.

65

వ. అప్పుడు తనమహాస్త్రాబునుం గిరీటి యస్త్రాబు నిలుపుటం
గని, హరి నరునట్టినియె.

48

గీ. సమరమందుఁ గిరీటి ! య ♦ యూరె ! మేటి

వగుదువు మహాస్త్ర కుశలిని ♦ సధికబలిని

నిష్టదైవదయారస ♦ మీకు సరస

మించు నీచక్రహతినిఁ ద ♦ ప్పించు కొనుము !

66

మంజరి.

46 ఈచక్రాయుధ ధారకుఁ బ్రాణము | లిచ్చెదొ గయునిచ్చెదవో ?

చూచువారలెల్ల నవ్వ నీవె | చోటికైనఁ జొచ్చెదవో ?

వ. అనుటయుం గవ్వడి యిట్టినియె.

47

జగీయతోడి—కూపకము. 28

ప॥ విడువను గయుని | నో | వినులాంబుజ నేత్ర ! భయుని॥ వి॥

అ॥ మృదుఁడును ద్రుహిణుఁడును వీని |

విడుపుమన న్నడుపుఁబూని॥ వి॥

చరణములు.

1. శౌరీ ! నీచక్రాయుధ | ధారను నాతలతెగఁ జని |

మేగలేని మేల్పదమునఁ | జేరి సుఖించెదను గాని॥ వి॥

2. ఇలనీకన్నను బ్రాజ్ఞులుఁ గలరే ? తుభగిరిమాదిర !

చలమేలను నాప్రతిష్ఠ | సాగించుము భోగిశయన !॥ వి॥

వ. అనిపలికి;

50

గీ. చండికారమణుఁడు మున్ను ♦ సత్కరించి

తనకొసంగిన కల్పాంత ♦ దహన భయద

కీలల హసించు చారుణ ♦ జ్వాలలొలుకు

పాశువతమును బూనె నా ♦ ఫల్గునుండు.

67

వ. అట్టి సమయంబున;

51

ధన్యాసి—రూపకము. 29

ప॥ గిరిజావరుండరుబెంచెన్ | గృష్ణార్జునులకడకు॥ గి॥

అ॥ తొరస్విరులుగురియ | గ దుం |

దుభుల్గుభులున మొరయ॥ గి॥

మ॥ కరుణారసమొప్ప | హరి |

నరులపోరు విప్ప | భయ |

భరితు గయాఖ్యుని గొప్ప |

భయమునంతె రొప్ప, గ॥ గి॥

చరణము.

1. బూదిగలుగ మేనితోడఁ | బునుకమాలికలతోడ |

నూదెడుశంఖంబు తోడ | నొప్పగు జాబిల్లితోడ |

గాదిలిముద్దు లేడితోడ | ఘనమగు వృషభంబుతోడఁ |

జేదుగలుగు గళముతోడఁ | జిలువల తొడవులతోడ |

మ॥ నాదైవత గంగతోడ | నమరు త్రిశూలంబుతోడ |

సాదరయగు గారితోడ | జగన్నాథునిఁ జూడ॥ గి॥

వ. ఇట్లుండెంచి సదాశివుండు గదాధరున కిట్లనియె.

52

చ. దురమొనరించనేల? నరు ♦ తో నరుఁ డారయఁ బ్రాణమిత్రుఁడే

నరుఁడరియే? యనుగ్రహము ♦ న న్మనుపంధగు నీకుముద్దు సా

దరియగు నాసుభద్రకు ము ♦ దంబొనరించుము నీవెఱుంగవే?

నరసిజనాభ ! వంతమిఁకఁ ♦ జాలును శాంతివహింపుమిత్తే॥ 68

గీ. నిన్నుగన కుమియట గయు ♦ నేర మేమి
కతమొ యడుగ కభయమిడు ♦ టిలని నేర
మీదురముఁ బెద్దనేయట ♦ నాది నేర
మీదొరలఁ బ్రోచు భారము ♦ నీదికృష్ణ !

60

మంజరి.

47. అని హరుడచ్యుతునకు మదమెనయఁగనాడి; యాసున నీటిర
మ్మనిపిల్చిన నరుఁడ్లెన్నునతలచెను | హరుని సమీపముఁ జేరి॥

సావేరి—చతురశ్ర. 30

ప॥ ఈశా! | హర హర హర | మేళా!॥ ఈ॥
అ॥ నాశరహితా! గి | కీశ ! కష్ట గణ | నాశ ! గగనకేశ !

చిత్తకాశ!॥ ఈ॥

చరణము.

గౌరీ | నాయక ! నేనీదయఁ | గోరి | నారెకు నతీభక్తిని |
జేరి | కొల్పెదఁ బదమలువద | నాచి | చుభకరమై చెలఁగు |
దారిఁ | జూపిమనువునన్నీ | సారి | నిన్నుబోలు దయానిధు ||
లేకీ? | దిక్కివిఁగఁదిశూల | ధారీ! | నీహృదయంబుననా ||

మి॥ నేరమెంచకను | జేరఁ దీయచు వి | చారము నామదిఁ |
గూరనీయకఁ గు | మారుభంగిఁ గరు | నారసమునఁ
గను | చాతువాక్సహిత! | జగన్నాథనుత!॥ ఈ॥

మంజరి.

48. కరుణాకర! పురహర! శంకర! నినుఁ | గయుకారణమునఁగంటి
సరగబ్రోవనద నిదియె భక్త వ | త్సల ! నిన్నే శరణఁటిన్.

వ. అని పార్థివచింత గిరికి శశికిరీటి యిట్లనియె.

53

ఉ. శూరుడవీవటంచు మను ♦ సూదనుడేనును మెచ్చినాము నీ.
 కోరిక యేమనన్, గయునిఁగూరిమిఁ బ్రోచుటయే! యటన్నగం
 సారిపదంబులం దిడుము ♦ చప్పున నగ్గయునివసంగఁచు
 ణీరమునుండి తెచ్చి గయు ♦ ని స్వరిపావములున్ ది. ప్పడిన్. 70

ప. అపుడా గయుండు సంశోషిత స్వాంతు, రుక్మిణీ కాం
 తుని చరణారవిందములం బట్టి విడువక నిల్లు ప్రార్థించి దొడంగె. 54

పీలు—త్రిశ్ర. 31

ప॥ హేమచేలా! |న| మామయంతినోమవేలా?॥ హే॥
 అ॥ సామజపతిపాలా! |నా| జడుప్రదీర్పఁ జాగేలా?॥ ॥

చరణములు.

1. క్రీడినేస్తకాడా! |యీ| క్రీడికరుణ తోడ |
 నేడునిన్ను శివునితోడఁ | గూడగాంచిరావ॥ హే॥
2. కాళ్ళబడితిఁ గాన |నను| ఖండింపందగవోనా? |
 నీళ్లముంచినఁ బొలముంచిన | నీదెభార మమైనా॥ హే॥
3. క్రోధముఁ జాలించుము |అప| రాధము సైరింపుము |
 సాధుమధుర భాష |జగ| న్నాధ సుకవిపోషా॥ హే॥

ప. అని ప్రార్థించిన విని;

55

మంజరులు.

49. అపుడాహరి తనకరము గయుని సీర | మండిడి యేలితిననియెన్
 సుపర్వాణులెల్లఁ గొలువఁ బెక్కిం | ప్లు పెంపు గా మనుమనియెన్.
 50. ఆసమయంబున హరిహరనరులను | నభివందించుచు సురలు
 భాసురముగఁ గురియించి రాడుచును | బొడుచుచడిఁ గ్రోవ్విరులు.
- ప. అట్టియడఁ జంద్రసేఖరుం డింద్రనందనున కిట్లనియె. 56

మంజరులు.

51. పురందరాత్మజ ! వరంబడుగు స | త్వరన్నీకొనంగెదను | నన |
పురాంతక ! యుగిష్ఠిరుండుఁ గోరిన | వరంబు లొసగుచు నెను.

52. అనంగవిని యుమ్మనోధనాంతకుఁ | డచూన మోదముప్రబలకా | ధ |
ర్మనందనుని మొగమునుం గమంగొని | యనెన్నఘర వాక్యములన్.

చ. యమసుత ! నీమధర్మమున ♦ కాత్మ సత్ప్రమదమునంది నీ
కిమరవరం బొసంగుదు ర ♦ యంబునఁ గోరుమటన్ననియ్య సి
స్సమసిన వారినందత్రిని ♦ సత్కరుణం బ్రతీక్షింపు మన్ననా
క్రమమున నిచ్చెనవ్వరము ♦ గ్రహింప నేచిరటస్సజీవులై.. 71

వ. అంటెట సందలుచు గయునూరడించి, నిజనివాసంబులకరిగిరి.
గయుండును నందఱిస్వీడ్కొని మణిపురంబున కేగి యధాస్థితిని సుఖం
చుచుండె.

57

మంజరి.

53 మానవవరులార ! వింటిరే? యా | మఘవసూను సూన్యతము ?
దానవారి శరణాగత రక్షా | దక్షసుబిరుదాంకితము ?

ఫలశ్రుతి.

ఉ. ఈసుచరిత్రమెత్తటి న ♦ హీనపుభక్తినిశ్చిద్ధతోడ సం
తోసముతోడ విన్న విబు ♦ ధుల్మహిలో ధనధాన్యపూర్ణులై
భాసిలియంత్యమందమిత ♦ భవ్యముగా హరిమందిరంబునన్
వాసముసేతు రెల్లపుడు ♦ వారిజనాభుదయారసంబునన్. 72

మంగళ హారతి.

సురట—త్రిశ్రీ. 32

ప॥ హారతి శ్రీ రామా ! జయ హారతి బలభీమా !॥ హ॥

అ॥ కారుణ్య గుణాభిరామా ! స్థిరధర శ్యామా ! జయ॥ హ॥

మి॥ వారిధి గర్వవిరామా !

సూరకులాంబుధిసోమా !

ధారుణీజా హృత్కామా !

దైవలలామా ! మంగళ॥ హ॥

చరణము.

1. వాలిమదవిఫాలా ! |దశ| వక్త్రమహాకాలా ! |సప్త|

తాలదుగ్రమ నిర్మూలా ! |ధన్యగుణాలోలా॥ హ॥

మి॥ పాలితవానరజాలా ! భవ్యకనకమయ చేలా !

శైలచాపనుతశీలా ! జగన్నాథకవిపాలా !॥ హ॥

గద్యము.

ఇది శ్రీమద్భద్రగిరి నాథ, సీతా సతీనాథ రఘునాథ కృపా ప్రసాద లబ్ధ

సరసకవితాసనాథ, నందివాడ, జగన్నాథ కవినాథ ప్రణీతమైన.

గయోపాఖ్యానంబనుహరికథ

సంపూర్ణము.

శ్రీమత్స్వీతా లక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్న హనుమహాది
సకల పరివార సమేత కీరాడుచంద్ర పరబ్రహ్మర్పణమస్తు.

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం పంఖ్య	IPLA 07 B 138
పుస్తకం పేరు	గీతా చారిత్రావేదము
తారీఖు	25/10/24
ముందు అట్ట	no
వెనుక అట్ట	no
మొత్తం పేజీలు	51
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
భాగ పేజీలు	no
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Ch-Ramya
పేజీలు విడదీసినది	Ch-Ramya
స్కాన్ చేసినది	Pragathi
పరిశ్ల చేసినది	pragathi
పేజీలు పరిశూనినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడినది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	Good